

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1771

av Jörgen Andersson (M)

Rättvist företagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att genom en utredning identifiera och utjämna ojämlika förutsättningar mellan eget företagande och anställning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att driva företag har blivit allt mer komplicerat sett i ett längre historiskt perspektiv. Det är därför glädjande att notera en omsvängning under senare år. Där stor vikt nu läggs vid att värna nyföretagande, bejaka småföretagande och hylla tillväxtföretagen.

Inställningen har under senare år helt vänt inte minst från myndighets-Sverige där charmkurserna avlöst varandra för att få ett bättre upplevt bemötande utifrån ett ”kundperspektiv”, Skatteverket har som ett exempel numer satt sin heder i att betraktas som företagsvänliga. Kommuner tävlar i att vara de mest företagsvänliga kommunerna, med kurser för medarbetare och certifieringar för att sätta företagandet i centrum för tillväxt. Allt det här är naturligtvis bra; dynamiken bör understödjas och gynnar naturligtvis hela samhällsekonomin. Alla har vi att vinna på detta.

Avvägningen glöms dock ibland bort mellan att kraftigt stimulera företagande på bekostnad av hållbara affärsmöjligheter. Därför är det ännu viktigare att de hållbara affärsidéerna stimuleras och tillåts växa fram i företagande, och inte framstimulerade dagsländor som riskerar snedvrída konkurrensvillkor och marknadsmekanismer. Företagandet i sig är inte det väsentliga utan det värdeskapande arbetet som utförs däri, och det behov och nytta den tjänar. Med andra ord att säga sig vara företagsvänlig räcker inte, det måste också vara tydligt i samhällsattityden att företagandet är accepterat och nödvändigt för värdeskapande.

Företagande innebär ett risktagande och så måste det vara, detta kan sägas vara garanten för hållbara affärsidéer. Den balansen måste hela tiden analyseras för att inte viktig samhällsutveckling ska utebli. Samtidigt är det rimligt att ”osunt” företagande utan bärkraft undviks. Just därför är det viktigt att företagandet inte missgynnas i jämförelse med anställning, det är en attitydfråga. Som exempel kan nämnas att kostnader för fortbildning och förkovran hanteras skattemässigt olika beroende på om du livnar dig genom eget företagande, till och med för närstående, gentemot vanlig anställning. Ett annat exempel är föräldraförsäkringen som ger olika förutsättningar; mängden av dessa exempel är oöverblickbara.

Effekten av bara just dessa två exempel ger uppenbara negativa effekter. En företagare ges inte samma möjligheter till personlig utveckling, inte heller hans närstående som har sin anställning i företaget. Hur gynnar det företagandet? Vilken samhällskostnad innebär det att våra företagare har mindre incitament att förkovra sig? Det ter sig uppenbart att motsatsen hade varit rimligare, men en jämlikhet är naturligtvis att föredra. Sämre villkor i föräldraförsäkringen är en orättvisa – mot kvinnor skulle en del säga, jag menar mot företagarnas barn. Det är en ojämlikhet i förhållande till andra barn och borde således vara oacceptabelt. Naturligtvis hämmar det också många kvinnors företagande, med risk för utebliven samhällsvinst som kostnad.

Detta är två enkla exempel där ojämlikhet mellan anställning i eget företagande missgynnas gentemot traditionell anställning, med stora samhällskostnader som följd. Jag menar därför att en översyn bör göras för att identifiera och komma tillrätta med orättfärdiga ojämlikheter mellan eget företagande och anställning och att dessa snarast utjämnas och försvinner, till gagn för samhället och jämlikhet.

Jörgen Andersson (M)